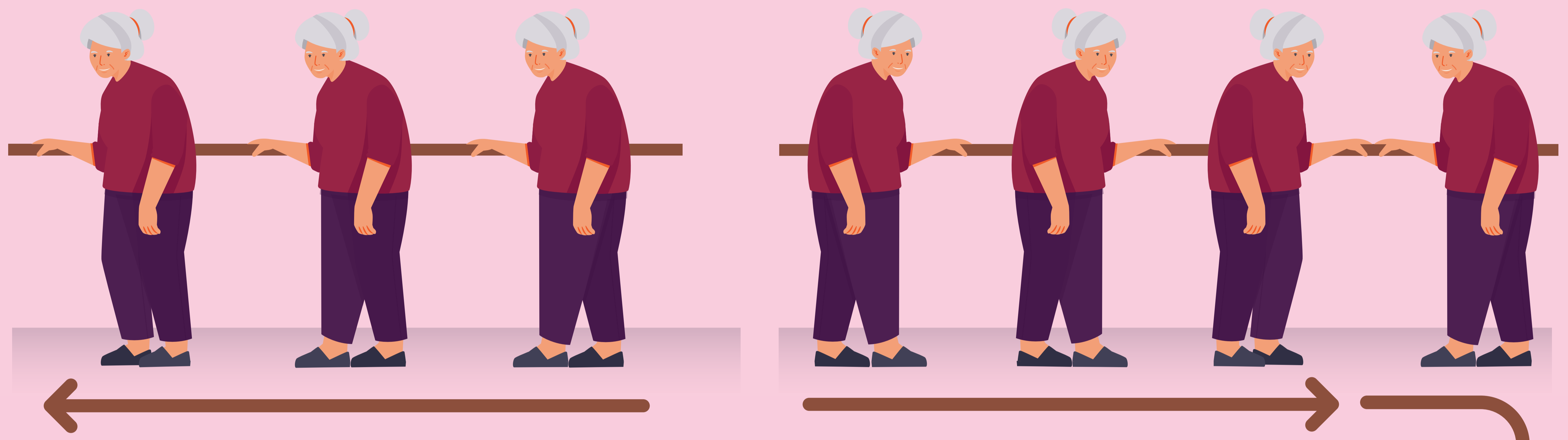

การออกกำลังกาย

เพื่อฝึกการทรงตัวของผู้สูงอายุ ป้องกันการพลัดตกหกล้ม

การออกกำลังกายเพื่อฝึกการทรงตัว ช่วยเพิ่มความแข็งแรง
และการยืดหยุ่นของกล้ามเนื้อ เพิ่มความมั่นคงในการเดิน การทรงตัว
จึงควรฝึกอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อย 150 นาที/สัปดาห์

ยืนต่อเท้าเป็นเส้นตรงแบบมีราวจับ
นาน 10 วินาทีและสลับข้าง

เดินต่อเท้าแบบมีราวจับ
เป็นเส้นตรง 10 ก้าว แล้วเดินกลับ 10 ก้าว

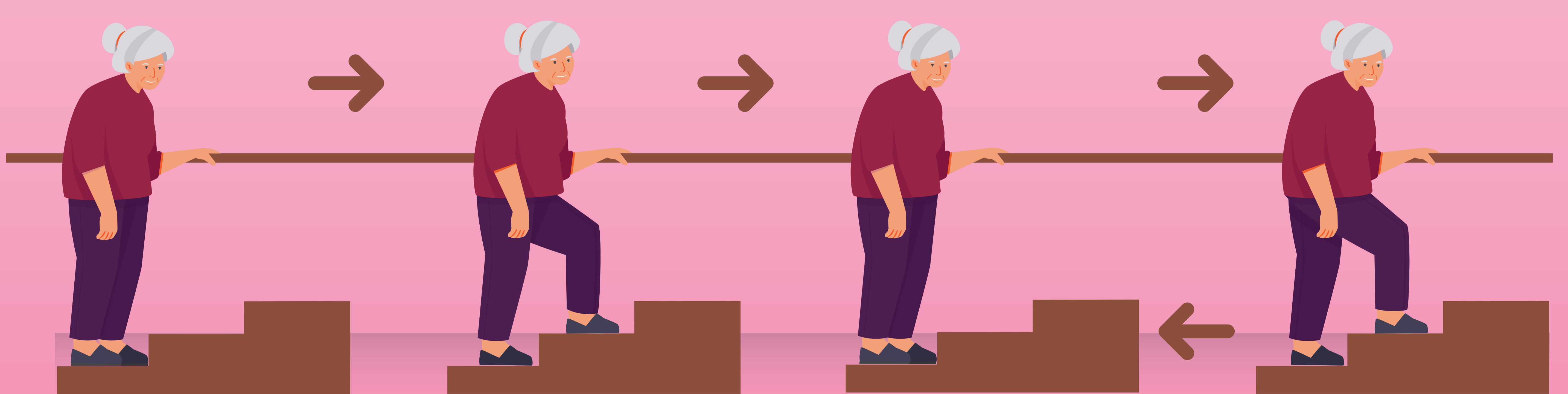
ยืนเขย่งปลายเท้าสลับยืนบนส้นเท้าทำสลับกัน 10 ครั้ง

ยืนตรง ด้วยขาข้างเดียว ขาอีกข้างให้งอเข่า แล้วทำสลับข้างละ 10 ครั้ง

นั่งเหยียดขาทำสลับกันข้างละ 10 ครั้ง

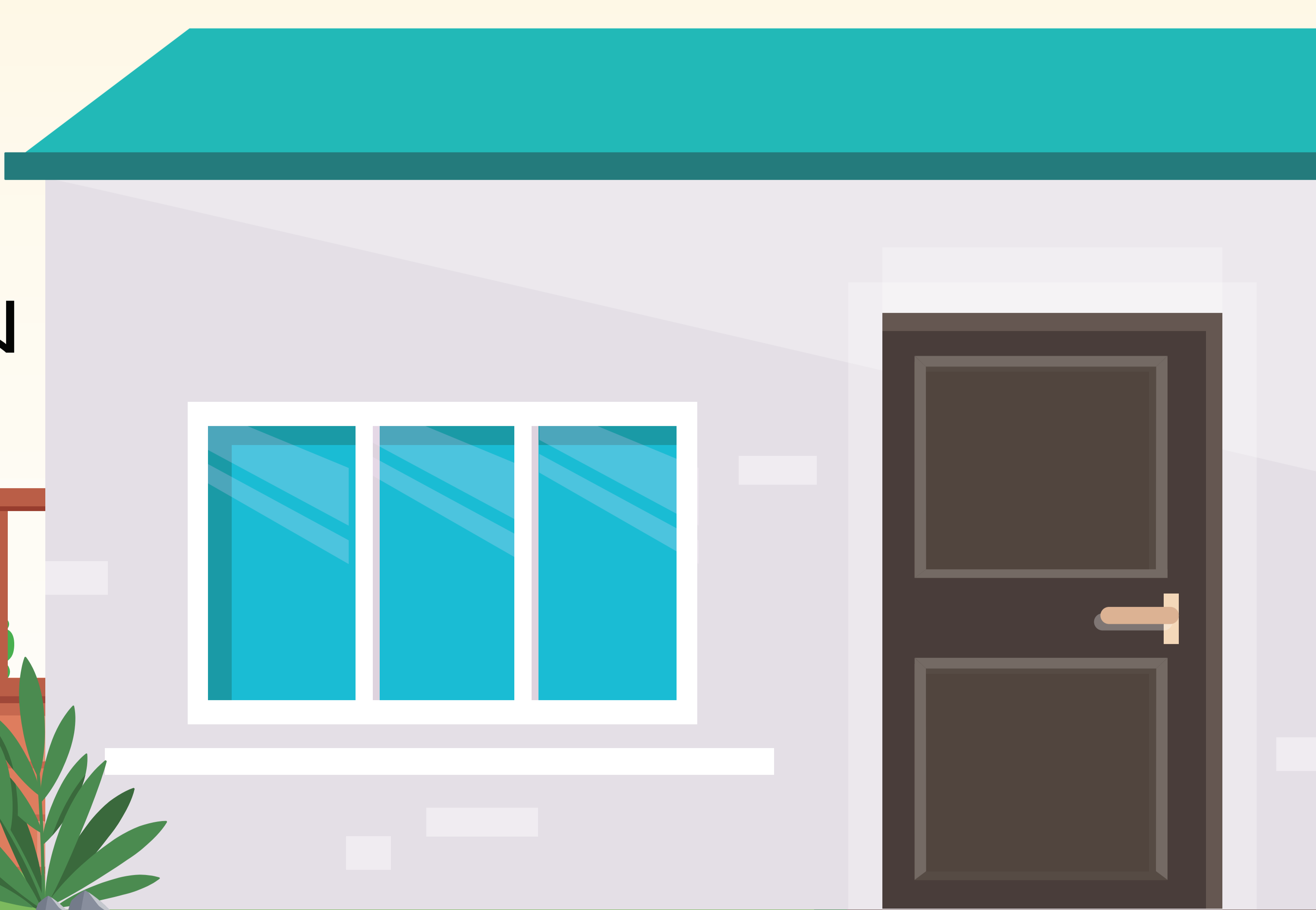

ก้าวขึ้น-ลงบันได ทำสลับกัน 10 ครั้ง

บ้านสำหรับ ผู้สูงอายุ

1. เป็นบ้านชั้นเดียว กรณีบ้านสองชั้นควรจัดห้องนอนให้อยู่ชั้นล่าง
2. มีแสงสว่างเพียงพอทั้งในบ้าน และบริเวณบ้านโดยเฉพาะบริเวณทางเดิน
3. พื้นเรียบเสมอกันไม่ต่างระดับ ไม่ลื่น ไม่มีสิ่งกีดขวาง
4. กรณีที่ต้องขึ้น-ลงบันได ให้ติดตั้งราวจับทั้ง 2 ข้าง
5. ห้องนอน ควรจัดให้อยู่ใกล้ห้องน้ำ เตียงนอนมีความสูงระดับข้อพับเข่าเพื่อให้ลุกขึ้นได้สะดวก
6. ห้องน้ำ พื้นไม่ต่างระดับ ไม่ลื่น หรือใช้แผ่นรองกันลื่น มีเก้าอี้สำหรับนั่งอาบน้ำ ใช้โถส้วมแบบชักโครกหรือนั่งราบ มีราวจับ
7. สวิตช์ไฟควรอยู่ระดับสูงจากพื้น 120 เซนติเมตร และปลั๊กไฟ ควรอยู่สูง 35-90 เซนติเมตร
8. ห้องครัว มีโต๊ะทำครัวสูงจากพื้น 80 เซนติเมตร หรือระดับที่ใช้งานได้สะดวก
9. บริเวณรอบตัวบ้าน พื้นเรียบไม่ขรุขระ ไม่เป็นหลุม

ปัจจัยเสี่ยงสำคัญ ทำให้ผู้สูงอายุหกล้ม

- ★ การเดิน การทรงตัวไม่มั่นคง
- ★ การมองเห็นไม่ชัด ตามัว
- ★ การใช้ยาเสี่ยง เช่น ยานอนหลับ ยากล่อมประสาท ยาลดความดันโลหิต ยาขับปัสสาวะหรือทานยาชนิดใดก็ได้ ตั้งแต่ 4 ชนิดขึ้นไป
- ★ เคยหกล้ม 2 ครั้ง ภายใน 6 เดือนที่ผ่านมา
- ★ สวมรองเท้าพื้นลื่น ไม่มีดอกยาง
- ★ ออกกำลังกาย น้อยกว่า 150 นาที/สัปดาห์
- ★ อยู่บ้านยกพื้นสูง หรือบ้าน 2 ชั้น ต้องขึ้น-ลงบันได
- ★ เพศหญิงเสี่ยงหกล้มมากกว่าเพศชาย เกือบ 2 เท่า

มาตรการป้องกัน การพลัดตกหกล้ม ในผู้สูงอายุ

การประเมินความเสี่ยงต่อ การพลัดตกหกล้ม

เช่น สังเกตความผิดปกติ
ของการมองเห็น การยืน การทรงตัว
ทบทวนยาที่ใช้ว่าเสี่ยงหรือไม่ เป็นต้น

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

เช่น การออกกำลังกายเพื่อเพิ่มความแข็งแรง
ของกล้ามเนื้อและฝึกการทรงตัว ควรเปลี่ยนท่าช้าๆ
สวมใส่เสื้อผ้าพอดีตัว สวมรองเท้าหุ้มส้น พื้นมีดอกยาง
กรณีที่มีโรคประจำตัว และกินยาหลายชนิด
ควรรู้ถึงผลข้างเคียงของยาที่ใช้ เป็นต้น

การประเมินและปรับบ้านให้ปลอดภัย

เช่น จัดบ้านให้เป็นระเบียบ พื้นไม่เปียก ไม่ลื่น มีแสงสว่างเพียงพอ
มีราวจับภายในบ้านและห้องน้ำ ใช้โถส้วมแบบนั่งราบหรือชักโครก
มีที่นั่งสำหรับอาบน้ำและเปลี่ยนเสื้อผ้า เป็นต้น

กองป้องกันการบาดเจ็บ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

รู้ ปรับ ขยับเพิ่ม

ป้องกันพลัดตกหกล้ม

รู้ความเสี่ยงของตนเอง

เข้ารับการประเมินปีละ 1 ครั้ง

ปรับบ้านให้ปลอดภัย

พื้นไม่ลื่น ไม่ต่างระดับ ติดตั้งราวจับ

มีแสงสว่างเพียงพอ

ขยับเพิ่ม

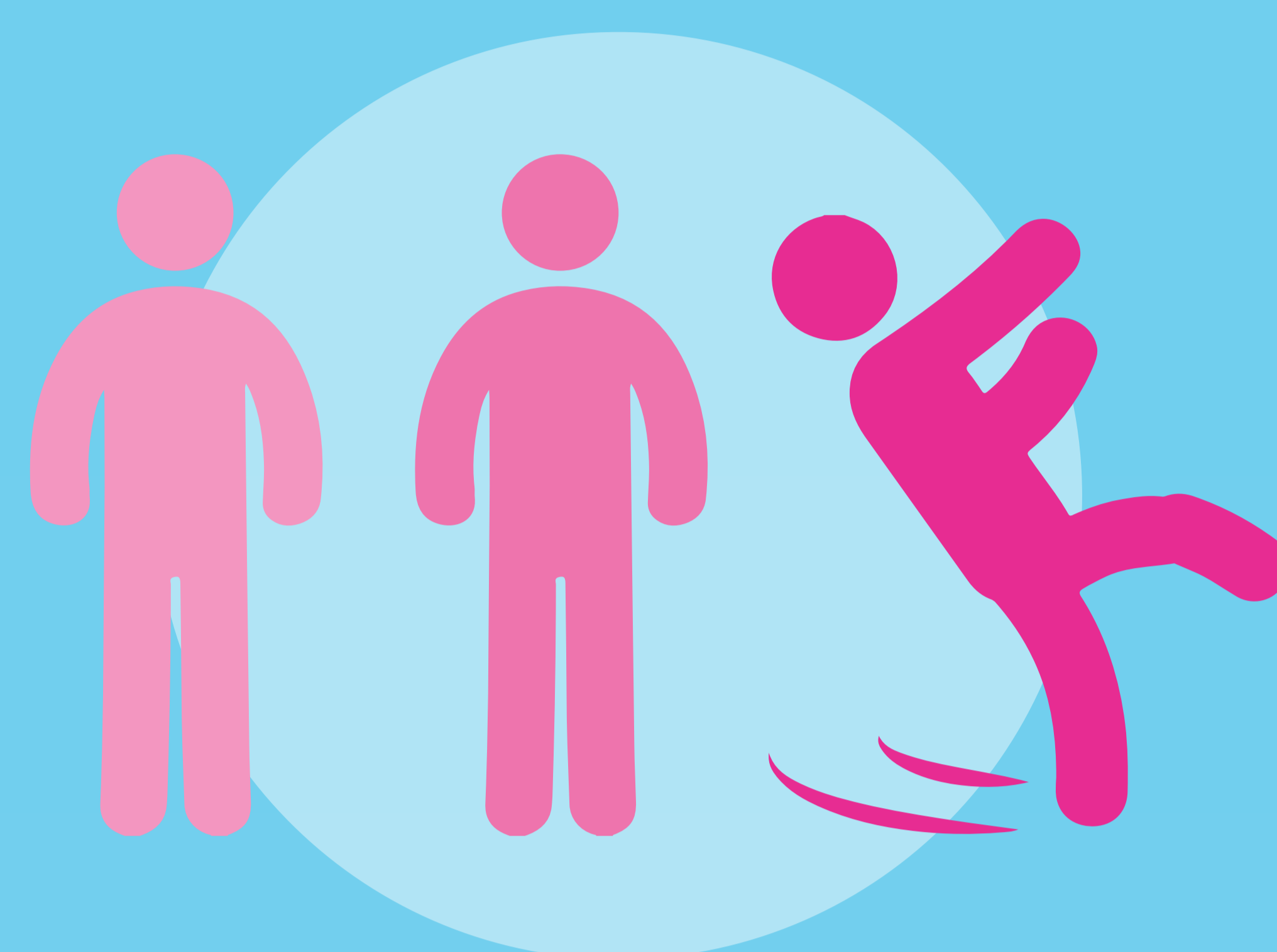
การออกกำลังกายแบบใช้แรงต้าน

อย่างสม่ำเสมอ ไม่น้อยกว่า 150 นาที/สัปดาห์

สถานการณ์ การพลัดตกหกล้ม ในผู้สูงอายุ

1 ใน 3 ของผู้สูงอายุหกล้มทุกปี
เฉลี่ยกว่า 1,000 คนต่อปี
เสียชีวิตจากการพลัดตกหกล้ม

การลื่น สะดุด หรือก้าวพลาด
บนพื้นระดับเดียวกันเป็นสาเหตุหลัก
ของการพลัดตกหกล้ม

ร้อยละ 60
ผู้สูงอายุหกล้มนอกบ้าน

